

Titulació	Tipus	Curs
2500241 Arqueologia	OT	3
2500241 Arqueologia	OT	4
2500501 Història	OB	2

Professor/a de contacte

Nom: Vicente Royo Perez

Correu electrònic: vicent.royo@uab.cat

Equip docent

Ramon Sarobe Huesca

Pere Gonzalez Alerm

Jaime Oliver Bruy

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

Els propis que marca la normativa del grau: haver cursat l'assignatura "Introducció a la Història Medieval" o "Història Medieval" de primer curs, a fi i efecte d'haver assolit els coneixements mínims sobre els grans processos de l'edat mitjana en l'espai i el temps. Sobre aquesta base, s'aprofundirà en els continguts del temari corresponent a l'època d'estudi.

Llegir en català, castellà, francès i anglès.

Objectius

Estudiar el passat de les societats europees entre els segles XII i XV. S'analitzaran les conquestes feudals, la consolidació de les monarquies europees i la fixació dels fonaments del món modern.

Rebran una atenció específica l'expansió de la cristiandat llatina; el desenvolupament comercial i financer; les causes principals dels conflictes de l'època; l'anomenada "crisi" del segle XIV; les transformacions sorgides d'aquesta crisi; les relacions entre tots aquests processos i el desenvolupament de les formes de pensament i d'expressió que connectaran amb les societats modernes.

Tot i que el referent central de l'assignatura serà la història d'Europa, caldrà entendre els vincles entre els processos europeus i els desenvolupats a l'Orient Proper i al Nord d'Àfrica.

Tot el contingut de l'assignatura serà sensible als aspectes relacionats amb la perspectiva de gènere.

Competències

Arqueologia

- Contextualitzar i analitzar processos històrics.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Utilitzar els principals mètodes, tècniques i instruments d'anàlisi en arqueologia.

Història

- Aplicar els principals mètodes, tècniques i instruments de l'anàlisi històrica.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Dominar els conceptes bàsics diacrònics i temàtics propis de la ciència històrica.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar de manera crítica els discursos divulgatius, especialment en relació amb la ideologia i els biaixos etnocèntrics i sexistes.
2. Analitzar els processos històrics que condueixen als conflictes bèl·lics.
3. Aplicar els coneixements gramaticals adquirits a l'anàlisi i la comprensió de textos llatins.
4. Aplicar l'anàlisi morfosintàctica a la lectura de textos llatins, identificant, si escau, les característiques pròpies del gènere literari o de la variant lingüística corresponent.
5. Aplicar les tècniques i els instruments d'anàlisi adequats als casos d'estudi.
6. Aplicar les tècniques que permeten una comprensió ràpida i global del text llatí.
7. Aplicar tant els coneixements com la capacitat d'anàlisi a la resolució de problemes relatius al camp d'estudi propi.
8. Aprendre de manera autònoma.

9. Avaluar i resoldre críticament els problemes historiogràfics propis dels estudis de la guerra.
10. Avaluar i resoldre críticament problemàtiques històriques pròpies de la història del gènere.
11. Buscar, seleccionar i gestionar informació de manera autònoma tant en fonts estructurades (bases de dades, bibliografies, revistes especialitzades) com en informació distribuïda a la xarxa.
12. Comunicar-se tant oralment com per escrit en l'idioma propi o en una tercera llengua utilitzant la terminologia i les tècniques pròpies de la historiografia.
13. Conèixer els debats historiogràfics principals referents a l'antiguitat.
14. Descriure amb precisió l'objecte artístic amb el llenguatge propi de la crítica d'art.
15. Descriure les estructures econòmiques, socials i polítiques de l'edat mitjana.
16. Descriure les estructures econòmiques, socials i polítiques de les societats clàssiques.
17. Desenvolupar la capacitat d'anàlisi i síntesi històrica.
18. Dominar en el grau necessari els idiomes rellevants per a la pràctica professional.
19. Dominar i identificar la història de l'entorn immediat.
20. Dominar l'estructura diacrònica general del passat.
21. Dominar la història universal de l'edat mitjana.
22. Examinar un passatge literari mediollatí i connectar-lo amb les característiques pròpies del llatí medieval.
23. Expressar-se eficaçment aplicant els procediments argumentatius i textuais en els textos formals i científics
24. Fer presentacions orals utilitzant un vocabulari i un estil acadèmics adequats.
25. Fer servir la terminologia adequada en la construcció d'un text acadèmic.
26. Identificar el context en què s'inscriuen els processos històrics.
27. Identificar els mètodes propis de l'arqueologia i la seva relació amb l'anàlisi històrica.
28. Identificar els mètodes propis de la història i la seva relació amb l'anàlisi de fets concrets.
29. Identificar les idees principals i les secundàries i expressar-les amb correcció lingüística.
30. Interpretar i analitzar les fonts documentals.
31. Interpretar les fonts materials i el registre arqueològic.
32. Interpretar textos històrics en relació amb els contextos arqueològics.
33. Llegir i interpretar adequadament manuscrits, inscripcions i diplomes de l'antiguitat, de l'Edat Mitjana, Moderna i Contemporània.
34. Llegir i interpretar textos historiogràfics o documents originals i transcriure, resumir i catalogar informació generada a l'Edat Mitjana.
35. Organitzar i planificar la cerca d'informació històrica.
36. Presentar treballs en formats ajustats a les demandes i els estils personals, tant individuals com en grup petit.
37. Reconèixer la importància de controlar la qualitat dels resultats del treball i de la seva presentació.
38. Relacionar els elements i els factors que intervenen en el desenvolupament dels processos històrics.
39. Resoldre els problemes metodològics que planteja l'ús de les fonts historiogràfiques medievals
40. Resoldre els problemes metodològics que planteja l'ús de les fonts historiogràfiques medievals.
41. Transmetre els resultats de la recerca arqueològica i comunicar conclusions, de manera clara, tant oralment com per escrit, a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
42. Treballar en equip respectant tots els punts de vista.
43. Utilitzar el vocabulari tècnic específic d'interpretació i comentari dels textos antics.
44. Utilitzar el vocabulari tècnic específic i d'interpretació de la disciplina.
45. Utilitzar els recursos informàtics propis de l'àmbit d'estudi de la història.
46. Utilitzar les fonts de recerca pròpies de l'estudi de la història de Catalunya.

Continguts

1. L'expansió de la cristiandat llatina (segles XII-XIII). Les croades.
2. Les noves dimensions del comerç a Europa. Rutes i tècniques.
3. La "crisi" del segle XIV.
4. Les ciutats baixmedievals.

5. Els estats europeus baixmedievals. Fiscalitat, guerres i conflictes dinàstics.

6. L'Església a la Baixa Edat Mitjana. L'Humanisme.

7. Les noves dimensions del món. La fi de Bizanci i d'al-Andalus.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques	21	0,84	2, 5, 9, 15, 29, 26, 28, 30, 32, 19, 21, 20, 35, 34, 38, 39, 25, 45, 44
Sessions de seminaris i pràctiques dirigides pel professorat	15	0,6	2, 7, 5, 10, 9, 24, 12, 17, 29, 27, 26, 28, 30, 32, 31, 19, 35, 34, 38, 39, 40, 36, 46, 45, 44, 42
Tipus: Supervisades			
Tutories d'orientació per a la confecció de treballs (orals i escrits) i per a la preparació del contingut teòric i pràctic	20	0,8	5, 11, 17, 23, 29, 35, 37, 8, 45
Tipus: Autònomes			
Estudi personal	49	1,96	2, 7, 10, 9, 11, 1, 15, 17, 29, 27, 26, 28, 19, 21, 20, 18, 35, 34, 38, 8, 40, 45
Realització de treballs i comentaris analítics	30	1,2	2, 7, 5, 10, 9, 24, 12, 1, 17, 23, 29, 27, 26, 28, 30, 32, 31, 19, 20, 18, 35, 34, 37, 38, 39, 8, 40, 36, 41, 45, 46, 25, 44, 42

1. Activitats dirigides.

- Llegir i interpretar textos historiogràfics o documents originals i transcriure, resumir i catalogar informació generada durant la Baixa Edat Mitjana.
- Descriure les estructures socials i polítiques de la Baixa Edat Mitjana.
- Resoldre els problemes metodològics que planteja el maneig de les fonts historiogràfiques medievals.
- Desenvolupar la capacitat d'anàlisi i de síntesi.

2. Activitats supervisades (tutories).

- Gestionar la informació i coordinar el treball de caràcter interdisciplinar amb altres equips.
- Orientar en la confecció de treballs.

3. Activitats autònomes.

- Llegir i interpretar textos historiogràfics o documents originals i transcriure, resumir i catalogar informació generada durant la Baixa Edat Mitjana.
- Descriure les estructures socials i polítiques de l'Edat Mitjana.
- Resoldre els problemes metodològics que planteja el maneig de les fonts historiogràfiques medievals. Llegir i interpretar textos historiogràfics o documents originals i procesar, resumir i catalogar informació generada durant l'Edat Mitjana.

- Desenvolupar la capacitat d'anàlisi i síntesi
- Comunicar oralment i per escrit els resultats de les activitats.

El professorat informarà al començament del curs de l'horari de tutories presencials que tindrà al llarg del quadrimestre, amb la finalitat d'orientar a l'alumnat en la realització dels treballs i en la preparació general del contingut pràctic i teòric de l'assignatura.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Prova de síntesi 1	30%	1,5	0,06	2, 7, 5, 10, 9, 24, 12, 1, 15, 16, 17, 23, 29, 27, 26, 28, 13, 21, 20, 35, 37, 38, 39, 40, 25, 44
Prova de síntesi 2	30%	1,5	0,06	2, 7, 5, 10, 9, 24, 12, 1, 15, 16, 17, 23, 29, 27, 26, 28, 13, 21, 20, 35, 37, 38, 39, 40, 25, 44
Treball(s) pràctic(s)	40%	12	0,48	14, 2, 7, 5, 6, 3, 4, 11, 24, 12, 1, 15, 16, 17, 23, 22, 29, 27, 26, 28, 30, 32, 31, 13, 19, 21, 20, 18, 35, 34, 33, 37, 38, 39, 8, 40, 36, 41, 43, 45, 46, 25, 44, 42

Avaluació continuada

El sistema d'avaluació continuada es regirà per la realització de tres activitats. Tot seguit, s'expressen els tipus de prova i el percentatge que representa cadascuna en el global de l'avaluació:

1. Prova de síntesi 1: 30%.
2. Prova de síntesi 2: 30%.
3. Treball(s) pràctic(s): 40%.

En el moment de realització de cada activitat avaluativa, el professor o la professora informarà l'alumnat (Moodle) del procediment i la data de revisió de les qualificacions.

Per superar l'assignatura, s'ha d'obtenir una nota mitjana de 5 o superior entre totes les activitats avaluatives. A més, per a poder fer mitjana, s'ha d'aprovar necessàriament una de les dues proves de síntesi amb una nota mínima de 5. També s'ha d'obtenir una nota mínima de 3,5 en les altres tasques d'avaluació. En cas de tenir una nota inferior a 3,5 en alguna de les activitats avaluatives, l'estudiant només podrà aprovar l'assignatura si es presenta i aprova l'examen de recuperació.

L'alumne/a que hagi suspès les dues proves de síntesi haurà de presentar-se a l'examen de recuperació, sigui quina sigui la mitjana ponderada final.

Qualsevol tasca avaluativa no feta o no lliurada serà qualificada com a 0 per a propòsits de fer mitjana.

Es podrà accedir a la recuperació sempre que les activitats d'avaluació hagen estat lliurades o realitzades en els terminis establerts pel professorat de l'assignatura. No es podrà presentar un exercici per primera vegada durant el període de recuperació.

Per participar en el procés de recuperació, l'estudiant ha d'haver estat avaluat en 2/3 parts de les proves avaluables.

La recuperació de les proves de síntesi consistirà en un examen escrit sobre la totalitat del temari del curs i es realitzarà en la data establerta per la facultat.

Hi haurà la possibilitat de recuperar el treball pràctic. La recuperació del treball suspès consistirà en el lliurament d'un altre exercici de les mateixes característiques, seguint les indicacions que proporcionarà el professorat de l'assignatura.

La nota màxima de qualsevol exercici de recuperació serà un 5.

La recuperació en cap cas es considerarà una alternativa per a pujar nota.

L'estudiant rebrà la qualificació de "no avaluable" sempre que no hagi lliurat o realitzat les 2/3 parts de les activitats d'avaluació.

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

Aquells actes d'avaluació en què hi hagi hagut irregularitats (còpia, ús no autoritzat de la IA, etc.) no seran recuperables.

En tots els exercicis, es valorarà la correcció ortogràfica, la claredat expositiva i la correcció en la redacció. Les mancances greus en aquests aspectes podran suposar la no superació de l'assignatura.

Avaluació única

El sistema d'avaluació única es regirà per la realització de tres activitats. Tot seguit, s'expressen els tipus de prova i el percentatge que representa cadascuna en el global de l'avaluació:

1. Prova de síntesi 1: 30%.
2. Prova de síntesi 2: 30%.
3. Treball(s) pràctic(s): 40%.

El professorat anunciarà la primera setmana de classe, tant a l'aula com a través del Campus Virtual, la data única de realització i lliurament de les proves avaluatives.

En el moment de realització de les activitats avaluatives, el professor o la professora informará l'alumnat (Moodle) del procediment i la data de revisió de les qualificacions.

Per superar l'assignatura, s'ha d'obtenir una nota mitjana de 5 o superior entre totes les activitats avaluatives. A més, per a poder fer mitjana, s'ha d'aprovar necessàriament una de les dues proves de síntesi amb una nota mínima de 5. També s'ha d'obtenir una nota mínima de 3,5 en la resta de tasques d'avaluació. En cas de tenir una nota inferior a 3,5 en alguna de les activitats avaluatives, l'estudiant només podrà aprovar l'assignatura si es presenta i aprova l'examen de recuperació.

L'alumne/a que hagi suspès les dues proves de síntesi haurà de presentar-se a l'examen de recuperació, sigui quina sigui la mitjana ponderada final.

Qualsevol tasca avaluativa no feta o no lliurada serà qualificada com a 0 per a propòsits de fer mitjana.

Es podrà accedir a la recuperació sempre que totes les activitats d'avaluació hagen estat lliurades o realitzades en la data única establerta pel professorat de l'assignatura. S'aplicarà el mateix sistema de recuperació que per a l'avaluació continuada.

L'estudiant rebrà la qualificació de "no avaluable" sempre que no hagi lliurat o realitzat les 2/3 parts de les activitats d'avaluació.

En cas que l'estudiant realitzi qualsevol irregularitat que pugui conduir a una variació significativa de la qualificació d'un acte d'avaluació, es qualificarà amb 0 aquest acte d'avaluació, amb independència del procés

disciplinari que s'hi pugui instruir. En cas que es produeixin diverses irregularitats en els actes d'avaluació d'una mateixa assignatura, la qualificació final d'aquesta assignatura serà 0.

Aquells actes d'avaluació en què hi hagi hagut irregularitats (còpia, ús no autoritzat de la IA, etc.) no seran recuperables.

En tots els exercicis, es valorarà la correcció ortogràfica, la claredat expositiva i la correcció en la redacció. Les mancances greus en aquests aspectes podran suposar la no superació de l'assignatura.

Bibliografia

Bibliografia bàsica recomanada

Arias Guillén, Fernando: *Las cruzadas. La guerra santa cristiana*. Madrid: Catarata, 2023.

Astarita, Carlos: *Revolución en el burgo. Movimientos comunales en la Edad Media: España y Europa*. Madrid: Akal, 2019.

Bartlett, Robert: *La formación de Europa. Conquista, civilización y cambio cultural, 950-1350*. València: Publicacions Universitat de València, 2003.

Baschet, Jérôme: *La civilización feudal. Europa del año mil a la colonización de América*. Ciudad de México: Fondo de Cultura Económica, 2010.

Bois, Guy: *La gran depresión medieval: siglos XIV-XV. El precedente de una crisis sistémica*. València: Publicacions de la Universitat de València, 2001.

Boucheron, Patrick, Denis Menjot i Marc Boone: *Historia de la Europa Urbana. II. La ciudad medieval*. València: Publicacions de la Universitat de València, 2010.

Cohn, Norman: *En pos del milenio. Revolucionarios, milenaristas y anarquistas místicos de la Edad Media*. Logroño: Ed. Pepitas de calabaza, 2015.

Contamine, Philippe, Marc Bompaire, Stéphane Lebecq i Jean-Luc Sarrazin: *La economía medieval*. Madrid: Akal, 2000.

Fiore, Alessio i Alma Poloni: *L'economia medievale. Un profilo storico (secoli V-XV)*. Carocci Editore, 2024.

Hoffman, Richard C.: Frontier Foods for Late Medieval Consumers: Culture, Economy, Ecology. *Environment and History*, no. 2 (2001): 131-67.

Mitre Fernández, Emilio: *La Iglesia en la Edad Media*. Madrid: Editorial Síntesis, 2010.

Morsel, Joseph: *La aristocracia medieval: el dominio social en Occidente, siglos V-XV*. València: Publicacions de la Universitat de València, 2008.

Tyerman, Christopher: *The Crusades. A very short introduction*. Oxford University Press, 2005 (on line)

<https://csuc-uab.primo.exlibrisgroup.com/discovery/fulldisplay?docid=alma991010486585106709&context=L&vid>

Watts, John: *La formación de los sistemas políticos. Europa (1300-1500)*. València: Publicacions de la Universitat de València.

Bibliografia complementària

Black, Antony: *El pensamiento político en Europa, 1250-1450*. Madrid: Akal, 2003.

Boucheron, Patrick, Denis Menjot i Marc Boone: *Historia de la Europa Urbana. II. La ciudad medieval*. València: Publicacions de la Universitat de València, 2010.

Calvo Gómez, José Antonio: *El clero y los religiosos en la Edad Media*. Madrid: Editorial Síntesis, 2017.

Epstein, Stephan R.: *Libertad y crecimiento. El desarrollo de los estados y de los mercados en Europa, 1300-1750*. València: Publicacions de la Universitat de València, 2009.

Epstein, Steven A.: Urban Society. En David Abulafia (ed.): *The New Cambridge Medieval History*. Cambridge: Cambridge University Press, 2016, p. 26-37.

García Espada, Antonio: *El imperio mongol*. Madrid: Editorial Síntesis, 2017.

Guijarro González, Susana: *Enseñanzas, saberes y universidades en la Europa medieval*. Madrid: Editorial Síntesis, 2018.

Hilton, Rodney: *L'alliberament dels serfs. Els moviments camperols medievals i la revolta anglesa de 1381*. València: Publicacions de la Universitat de València, 2013.

Maalouf, Amin: *Las cruzadas vistas por lo árabes*. Madrid: Alianza editorial, 1989.

Monsalvo Antón, José Maria: *Los conflictos sociales en la Edad Media*. Madrid: Editorial Síntesis, 2016.

Reyerson, Kathrin L.: Commerce and Communications. En David Abulafia (ed.): *The New Cambridge Medieval History*. Cambridge: Cambridge University Press, 2016, 50-70.

Tyerman, Christopher: *Las guerras de Dios. Una nueva historia de las cruzadas*. Barcelona: Editorial Crítica, 2010.

Vinyoles Vidal, Teresa: *Història de les dones a la Catalunya medieval*. Lleida: Pagès Editors, 2005.

Com citar i elaborar la bibliografia:

<https://www.uab.cat/web/estudia-iinvestiga/com-citar-i-elaborar-la-bibliografia-1345708785665.html>

Programari

-

Llista d'idiomes

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(PAUL) Pràctiques d'aula	1	Català	segon quadrimestre	matí-mixt
(PAUL) Pràctiques d'aula	2	Català	segon quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	1	Català	segon quadrimestre	matí-mixt
(TE) Teoria	2	Català	segon quadrimestre	matí-mixt